

V dnešní době stále vzrůstá význam odborného sdělování. Prvky odborného stylu pronikají do ostatních stylových oblastí a zároveň dochází s rozvojem věd ke vzniku stále více specializovaných vědeckých oborů. S růstem úlohy vzdělání a věd ve společnosti roste i zájem o publikace popularizační!, které mají poznatky vědy zpřístupnit širšímu publiku, a to srozumitelnou a atraktivní formou. Vychází velké množství popularizujících knih a pro úplnost dodejme, že popularizace má své místo i v televizi a rozhlase.

Ačkoli se styl popularizační v posledních desetiletích značně rozvíjí, není mu v odborné literatuře věnován adekvátní prostor. Pozornost jazykovědy je soustředěna spíše na vývoj a proměny vyjadřování vědeckého a charakteristiky popularizačního stylu jsou víceméně rozptýleny v souhrnných pracích stylistických či v pojednáních o odborném stylu obecně. Prací zaměřených na popularizační styl existuje minimum. Pokusili jsme se tedy touto prací přispět k podrobnějšímu poznání prostředků textů popularizačních a zároveň také prostředků textů vědeckých jejich vzájemným porovnáním.

Styl popularizační a styl vědecký jsou dva protipóly v rámci odborného stylu, je tedy zajímavé položit si otázku: jaké jsou shody a rozdíly ve zpracování téže problematiky v textech stylu vědeckého a stylu popularizačního? Jak se ve volbě prostředků odráží předpokládaný adresát textu? Jak je tento adresát v textu modelován? Jakou plní jednotlivé prostředky funkci? Do jaké míry se k dosažení funkce textu používají prostředky jiných stylových vrstev?

Nalezení odpovědí na tyto otázky si tato práce klade za cíl. K porovnání jsme vybrali vědecké a popularizační výklady podobného typu i tematického zaměření z oblasti historie a astronomie, záměrně jsme volili práce z oblasti humanitní na jedné straně a z oblasti přírodovědné na straně druhé, právě z důvodů jejich odlišných norem. Všechny knihy mají do jisté míry shrnující charakter, jsou si tedy typově podobné.